

Postmottak@fin.dep.no

Oslo, 6. mars 2014

Deres ref.: 13/2824

Høring – NOU 2013: 12 – Uførepensjon i private tjenestepensjonsordninger

Banklovkommisjonens forslag til ny uførepensjon i private tjenestepensjonsordninger er bygget på hovedprinsippene for uføretrygd i folketrygden og er utformet slik at den skal kunne knyttes til så vel innskuddspensjonsordninger, foretakspensjonsordninger og ordninger etter den nye tjenestepensjonsloven. Etter Pensjonskasseforeningens syn har lovforslaget i all hovedsak fått en hensiktsmessig utforming og oppbygging. Foreningen har imidlertid enkelte innvendinger til forslaget.

1.

I og med det høye nivået på ny uføretrygd i folketrygden er behovet for uføreytelse knyttet til tjenestepensjon blitt vesentlig redusert. Med høye uføreytelser knyttet til tjenestepensjon vil det kunne være en fare for at den samlede kompensasjonsgrad blir for høy og ikke i nødvendig grad bygger opp under arbeidslinjen. For lavere lønnsnivå vil en stå overfor et dilemma ved at uføreytelsen må forutsette å skulle dekke et rimelig «eksistensminimum». Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om en forsikringsytelse av dette slag skal gi rom for samme høye kompensasjonsgrad helt opp til inntekter på 12 G. Vi vil i den forbi vise til at offentlig tjenestepensjon bare gir en kompensasjon opp til ca. 72 % av lønnsgrunnlaget mellom 6 G og 12 G, mens Banklovkommisjonen her foreslår en kompensasjonsgrad på inntil 76 %¹ i private ordninger.

Pensjonskasseforeningen vil foreslå at maksimalsatsen for tillegg for lønnsgrunnlag mellom 6 G og 12 G i § 9-8 (2) i hvert fall reduseres til 62 %.

2.

I NOU 2013: 12 foreslås det at nedre grense for uførhet (nedsatt inntektsevne) skal kunne settes så lavt som 20 %. Pensjonskasseforeningen er av den oppfatning at en her går vel langt. En uførhetsgrad på 20 % vil oftest skyldes noe diffuse lidelser og vil kunne være vanskelig å diagnostisere. Med en så lav grense vil antall uføretilfeller kunne øke vesentlig og det kan stilles spørsmål ved om en pensjonsytelse på noen hundre kroner per måned² før skatt forsvarer de administrative kostnader omkring søknad, konstatering og iverksettelse av ytelsen.

Banklovkommisjonen foreslår at det skal ytes et barnetillegg til uførepensjon fra tjenestepensjonsordningen på inntil en tidel av folketrygdens grunnbeløp for hvert av

¹ Jfr. lovforslaget § 9-8 (1) og (2).

² Maksimalt 566 kroner per måned før skatt ved 20 % uføregrad og et lønnsgrunnlag på 4 G.

inntil to barn under 21 år. Det sies ikke eksplisitt³ i § 9-8 (3) at denne ytelsen skal avkortet i forhold til uføregrad, men vi legger dette til grunn⁴. Ved en uføregrad på 20 % vil ett barnetillegget bli på om lag 140 kroner per måned før skatt.

3.

Barnetillegg etter folketrygdens bestemmelser om uføretrygd ytes for personer under 18 år⁵. Tilsvarende ytes det barnetillegg etter lov om Statens pensjonskasse inntil barna fyller 18 år. Etter Pensjonskasseforeningens syn bør aldersgrensen for barnetillegg etter tjenestepensjonsloven også settes til 18 år, ikke 21 år som foreslått i lovutkastet § 9-8 (3).

4.

Etter Banklovkomisjonens forslag⁶ skal det i regelverket for ordningen kunne fastsettes at arbeidstakere som fratrer sin stilling i foretaket skal ha opptjent rett til uførepensjon, en rett som kommer til uttrykk i et pensjonsbevis.

Pensjonskasseforeningens støtter ikke dette forslaget. Ordningen med pensjonsbevisoppbygging (fripoliseoppbygging) av uførerrettigheter innebærer at arbeidsgivere dekker kostnader knyttet til uføredekning for tilfeller som inntreffer etter at arbeidstakere har sluttet og begynt i et annet foretak. I de senere årene har nye avtaler om uførepensjon knyttet til tjenestepensjonsordninger i privat sektor i all hovedsak vært rene risikoprodukter uten fripoliseoppbygging. Det er derfor grunn til å tro at svært få foretak vil velge en løsning med uførepensjon med pensjonsbevisoppbygging.

Imidlertid; om så bare ett foretak velger å etablere en slik ordning, vil alle pensjonsinnretninger måtte videreføre et administrativt system for avkortning av uføreytelser for å kunne hensynta eventuelle tidligere opparbeidede uførerrettigheter representert ved pensjonsbevis fra tidligere arbeidsforhold. Dette kan ikke sies å være samfunnsøkonomisk forsvarlig. Det er derfor Pensjonskasseforeningens syn at § 9-12 i lovforslaget bør utgå.

Det følger av synspunktene over at Pensjonskasseforeningen mener at ordningen med oppbygging av oppsatte uførerrettigheter i offentlig tjenestepensjon også bør avvikles.

5.

Banklovkomisjonen foreslår at arbeidstakere med rett til uførepensjon etter lovforslaget som blir uføre og som har annen rett til uførepensjon etter

- Pensjonsbevis som nevnt i lovforslaget § 9-12
- Fripolise som nevnt i lovforslaget § 9-14, eller
- Oppsatt rettighet etter offentlig tjenestepensjonsordning (§ 9-15)

skal få avkortet sin uførepensjon fra «dette foretakets pensjonsordning».

Pensjonskasseforeningen støtter dette prinsipp, men ønsker å påpeke at det vil representere en administrativ utfordring for pensjonsinnretningene. Vi viser i denne forbindelse til høringsuttalelse fra Norsk Pensjon som vi gir vår tilslutning.

Eksistensen av «medbrakte uførerrettigheter» må hensyntas ved premieberegning for de arbeidstakere det gjelder. Dette bør komme til uttrykk i lovteksten eller i det minste i forskrift.

³ Men det bør evt. presiseres.

⁴ Jfr. forslag til endring i lov om Statens Pensjonskasse § 28 a.

⁵ Jfr. Folketrygdloven § 1-6 og § 12-15.

⁶ Jfr. § 9-1 (4) og § 9-12

6.

Etter forslaget skal det foretas inntektsfradrag i uførepensjonen⁷ for medlemmer som har pensjonsgivende inntekt som overstiger inntekt etter antatt inntekt etter uførhet med tillegg på 0,4 G. Inntektsfradraget i uførepensjon skal etter forslaget overføres til arbeidsgivers premiefond. Pensjonskasseforeningen støtter dette forslaget. At redusert ytelse kommer den enkelte arbeidsgiver til gode medfører incentiver til aktivt utføringsarbeid i den enkelte bedrift.

Etter forslaget skal det også ved endring av uføregrad foretas omberegning av premiereserven. Endring i premiereserve skal etter forslaget inngå ved beregning av årets risikoresultat⁸. Alternativt kunne også besparelsen ved en reduksjon av uføregrad tilordnes premiefondet – også uføregrad vil kunne påvirkes av godt utføringsarbeid. Vi finner allikevel å kunne støtte den foreslåtte løsning.

For Pensjonskasseforeningen,

Rolf A. Skomsvold

Generalsekretær

⁷ Jfr. § 9-10 (3)

⁸ Jfr. § 9-6 (3)